

CESTA EXPRESOM

Na expresnej trase bola zvyčajná zostava: dolné poschodia plné stojacich ľudí, horné s miestami pre tých s vyššou klasifikáciou. Neustále odtiaľ prúdili cestujúci po čoraz pomalších pásoch aj stacionárnych komunikáciách, ktoré viedli pod oblúkmi a nad inými cestami do nekonečnej zmesi mestských sekcií. Rovnaký prúd smeroval z opačnej strany a prechádzal po čoraz rýchlejších pásoch k expresu.

Bolo tam nespočetne veľa svetiel. Žiarivé steny a stropy s priam tekutou chladnou fosforescenciou, stabilné vyžarovanie „svetelných červov“ oznamujúcich K SEKCIÁM JERSEY, DRŽTE SA SMEROVIEK K TRAJEKTU EAST RIVER ČI HORNÉ POSCHODIA PRE VŠETKY SMERY DO JERSEY.

Najmä tam však panoval hluk ako neoddeliteľná súčasť života – zvuky miliónov ľudí, ktorí sa rozprávajú, smejú, kašľú, volajú, hmkajú si alebo len jednoducho dýchajú.

Nikde žiadne smerovky do Kozmopolisu, pomyslel si Baley.

Prechádzal z pásu na pás s ľahkosťou človeka, ktorý v tom má celoživotnú prax. Deti sa učia „hopkať po pásoch“ hneď potom, ako dokážu samy chodiť. Baley takmer nevnímal rýchlosť, ktorá sa zvyšovala s každým ďalším krokom. Vôbec si neuvedomoval, ako sa automaticky predkláňa proti tejto sile. O tridsať sekúnd už bol na najrýchlejšom páse, ktorý sa pohyboval necelých sto kilometrov za hodinu a dalo sa z neho nastúpiť na pohyblivú platformu so zábradlím a sklenými štítmí známou ako expres.

Nikde žiadne smerovky do Kozmopolisu, pomyslel si znova.

Nikto ich nepotrebuje. Ak v ňom máte čo robiť, tak viete, ako sa doň dostať. Ak sa doň dostať neviete, nemáte v ňom čo robiť. Keď ho pred nejakými dvadsiatimi piatimi rokmi založili, bola silná tendencia robiť z neho miestnu pamätihodnosť. Z mesta sa k nemu hrnuli celé hordy ľudí.

Vesmíranom sa to nepáčilo. Zdvorilo (ako vždy), no absolútne bez kompromisov či taktu vytvorili medzi sebou a mestom bariéru zo silového poľa. Vstup cez ňu bol možný až po absolvovaní pasovej a colnej kontroly. Ak ste u nich mali čo robiť, legitimovali ste sa, prešli ste osobnou prehliadkou a podrobili ste sa lekárskeму vyšetreniu a rutinnej dezinfekcii.

Ľudí to pobúrilo. Celkom prirodzene, ale zato viac, ako si to zaslúžilo. Dost' na to, aby sa vážne zasekol celý program modernizácie. Baley si takzvané „bariérové nepokoje“ dobre pamätal. Aj on bol súčasťou davu, čo sa vešal na zábradlie expresov, tlačil na sedadlá, na ktoré nemal dostatočnú klasifikáciu, nerozvážne pobehoval po pásoch napriek riziku úrazu či smrti, celé dva dni blokoval okolie bariéry, vykrikoval heslá a z čirej frustrácie ničil verejný majetok.

Keby sa trocha posnažil, ešte aj dnes by vedel zaspievať niektoré z vtedajších popevkov. Napríklad *Človek sa zrodil z matky Zeme, počuješ?* Spievalo sa to na ľudovú nôtu s nezmyselným refrénom *Tramtária-dom-dom-dom*.

Človek sa zrodil z matky Zeme, počuješ?

Z matky Zeme tu žijeme, počuješ?

Vesmíran, ber sa z tváre Zeme,

nikde na nej ťa nechceme.

Počuješ nás, špinavec?

Malo to stovky veršov. Občas vtipné, väčšinou hlúpe a často obscénne. Každá sloha sa však bez ohľadu na obsah musela končiť otázkou: *Počuješ nás, špinavec?* Špina, špinavý, špinavec. Bola to márna snaha vmiesť Vesmíranom do tváre najhoršiu urážku: skutočnosť, že pokladajú pozemšťanov za nechutne prežraných chorobami.

Samozrejme, Vesmírania nikam neodišli. Nemuseli ani vyťahovať žiadne zo svojich strašných zbraní. Pozemské lode sa už dávno naučili, že je samovražda čo i len priblížiť sa k niektorému z plavidiel z vonkajších svetov. Pozemské lietadlá, ktoré sa odvážili nad územie Kozmopolisu, jednoducho zmizli. Len tu a tam sa z nich na zem zrútil konček obhoreného krídla.

No a žiaden dav nemôže byť taký šialený, aby zabudol na účinky príručných disruptorov, ktorými likvidovali pozemšťanov vo vojnách minulého storočia.

Preto len sedeli za svojou bariérou – ďalším z produktov ich vyspelej vedy – s vedomím, že ju nik z protestujúcich nedokáže narušiť. Trpezlivo vyčkali, kým mesto nepotlačilo dav pomocou uspávacích výparov a dávivého plynu. Väznice na nižších poschodiach nejaký čas praskali vo švíkoch od množstva poburovačov, rozvratníkov a ľudí, ktorých zadržali iba preto, lebo boli skrátka poruke. Po čase ich zase prepustili.

Vesmírania počkali primeraný čas a uvoľnili bezpečnostné opatrenia. Bariéra zmizla a mesto dostalo poverenie za zabezpečiť dokonalú izoláciu Kozmopolisu. Čo bolo ešte dôležitejšie, lekárske vyšetrenie už neprebiehало tak nedôstojne.

Teraz by však veci mohli nabrať opačný spád, pomyslel si Baley. Ak si Vesmírania naozaj myslia, že nejaký pozemšťan prenikol na ich územie a zavraždil jedného z nich, mohli by znova aktivovať bariéru. To by bolo zlé.

Vytiahol sa na platformu expresu, predral sa cez stojacich k špirálovitej rampe na horné poschodie a tam sa posadil. Svoj klasifikačný štítok si zasunul za stuhu klobúka až po tom, čo minuli poslednú z hudsonských sekcií. C-5 nemá právo na sedenie východne od Hudsonu a západne od Long Islandu, a aj keď tam bola momentálne kopa voľných miest, jeden zo strážcov poriadku by ho automaticky vyhodil. Ľudia sa k privilégiám klasifikačných tried stavali čoraz maličkernejšie a on sa ešte stále pokladal za „človeka z ľudu“.

Vzdych sa s typickým hlukom odrážal od sklenených štítov za každým sedadlom. Ťažko sa pritom rozprávalo, no ak ste si naň zvykli, nijako vám to nebránilo v premýšľaní.

Väčšina pozemšťanov sú tým či oným spôsobom staromilci. Nie je to vôbec ťažké, keď to znamená romanticky snívať o časoch, keď bola Zem jediným svetom, a nie iba jedným z päťdesiatich, a to ešte tým neprispôsobivým.

Až ho myklo, keď začul ženský vresk. Akejsi panej vypadla kabelka – na moment ju videl ako ružovú guču na matne sivom páse. Nejaký cestujúci, ktorý sa hnal od expresu, ju musel nechtiac odkopnúť na pomalší pás a teraz sa nezadržateľne vzdalovala od majiteľky.

Myklo mu kútikom úst. Ešte by ju mohla dobehnúť, keby mala dosť duchaprítomnosti a prebehla na pás, čo sa pohyboval ešte pomalšie, a nik iný by kabelku nikam neodkopol. Už sa nikdy nedozvie, ako to dopadlo. Miesto činu už bolo trištvrte kilometra za ním.

S najväčšou pravdepodobnosťou tú kabelku nedobehne. Podľa oficiálnych výpočtov sa každé tri minúty na pásoch niečo stratí. Oddelenie nálezov a strát malo ozrutné rozmery. Predstavovalo ďalšiu komplikáciu moderného života.

Pomyslel si: Kedysi to bolo jednoduchšie. Všetko bolo ľahšie. Práve preto sa z ľudí stávajú staromilci.